

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

04 noiembrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Nicolae Gordilă,
Judecători –Liliana Catan, Elena Covalenco, Iurie Diaconu și Nadejda Toma,
judecând, fără participarea părților, recursurile ordinare declarate de inculpatul Serghei Parhomenco și de avocatul acestuia Dorian Pîcălău, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2009, în cauza penală în privința lui:

Parhomenco Serghei Mihail, născut la 27 februarie 1968, originar din r-nul Florești, domiciliat în or. Vadul lui Vodă, str. Ștefan cel Mare 21, ap. 3;

Termenul de examinare a cauzei:

- prima instanță: 07.09.2007 – 17.11.2008;
- instanța de apel: 17.07.2009- 21.12.2009;
- instanța de recurs: 01.08.2014- 04.11.2014;

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința judecătoriei Sîngerei din 17 noiembrie 2008, inculpatul Parhomenco Serghei, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.3) lit. (a) Cod penal, la închisoare pe un termen de 5 (cinci) ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 (trei) ani.

Prin aceeași sentință s-a dispus admiterea în principiu a acțiunii civile înaintate de partea vătămată Sorbalo Stanislav, urmînd ca asupra cuantumului despăgubirilor să se expună instanța de judecată în procedură civilă.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a constatat că, inculpatul Parhomenco Serghei la 03.02.2007, aproximativ la orele 20.40, conducînd automobilul ce-i aparține de model „Nissan Serena” cu numărul de înmatriculare C JB 757 pe traseul Bălți-Sărăteni, în direcția mun. Chișinău, la intrarea în s. Copăceni, raionul Sîngerei, a încălcat prevederile pct.pct. 10(1), 42(1), (2) și 45(1) lit.(a,b,c,d) a Regulamentului Circulației Rutiere, adică persoana care conduce un autovehicul trebuie să execute cerințele Regulamentului, precum și să posede dexteritatea

necesară de a conduce în siguranță vehiculul pe drum, determină benzile de circulație ținând cont de lățimea carosabilului, gabariturile vehiculelor și intervalele de siguranță necesare, în afara localităților conduce vehiculul cât mai aproape cât mai aproape de marginea dreaptă a carosabilului, conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; starea tehnică a autovehiculului și particularitățile încărcăturii; condițiile rutiere, nu a ținut cont că traseul era acoperit cu zăpadă și ca rezultat a ieșit pe banda de circulație cu sens opus, unde s-a tamponat cu automobilul de model „Vaz 21140” cu numărul de înmatriculare BL SC 999, condus de Sorbalo Stanislav. În rezultatul accidentului rutier, șoferul automobilului de model „Vaz 21150,, Sorbalo Stanislav, i-au fost cauzate vătămări corporale medii sub formă de fractură arc anterior coasta VI - a pe dreapta fără deplasare, comoție cerebrală, excoriații, echimoze pe față, frunte, mâini și genunchi pe dreapta; pasagera aceleiași automobil, Podoprigora Tatiana, a primit vătămări corporale grave sub formă de traumatism asociat: traumă cranio-cerebrală închisă-contuzie cerebrală minoră, fractura oaselor nazale cu deplasare nepronunțată, multiple excoriații în regiunea frunții, traumă închisă a cutiei toracice—fracturi de coaste III-VII stînga cu deplasare, cu comoția pulmonului stîng și hemotorax, fractură radius stîng intraarticulară loc tipic cu deplasare neînsemnată, fractură cominutivă intraarticulară bază falanga proximală deget 3 cu deplasare; pasagera automobilului „Nissan Serena”, Strelciuc Aurelia, a primit vătămări corporale medii sub formă de traumă închisă a bazinului, fractură închisă a osului pubian pe stînga, excoriații gamba stîngă, comoție cerebrală, contuzie a țesuturilor moi în regiunea occipitală; pasagerii Gherasim Dumitru, Ipati Viorica și minora Strelciuc Marcela, vătămări corporale ușoare; Ozen Goergeta vătămări corporale, iar autoturismele au fost deteriorate.

3. Împotriva sentinței au declarat apel avocatul Ungureanu Tudor în interesele inculpatului Parhomenco Serghei și pătimitii Sorbalo Stanislav, Podoprigora Tatiana și Gherasim Dumitru.

3.1 *Avocatul Ungureanu Tudor în interesele inculpatului Parhomenco Serghei*, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care a dispune achitarea inculpatului Parhomenco Serghei pe învinuirea înaintată pe art.264 alin.3 lit.(a) Cod penal, din motiv că fapta nu a fost comisă de el, iar acțiunile inculpatului nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii, cu respingerea acțiunii civile.

În motivarea apelului a invocat că atît ancheta penală cît și cea judiciară s-au efectuat cu încălcarea normelor procesual penale și a drepturilor inculpatului la un proces echitabil, asigurat atît de legislația națională cît și de cea internațională.

3.2 *Părțile vătămate Sorbalo Stanislav, Podoprigora Tatiana și Gherasim Dumitru*, prin apelul său au solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și

pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatului Parhomenco Serghei să-i fie stabilită în baza art.264 alin.3 lit.(a) CP pedeapsa sub formă de 7(șapte) ani închisoare și a admite acțiunea civilă integral motivînd prin aceea, că ancheta judiciară s-a petrecut cu multiple încălcări ale drepturilor pătîmiților la un proces echitabil, nefiind luate în considerație probele materiale care dovedesc prejudiciul material și moral cauzat pătîmiților.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2009:

- s-a respins ca nefondat apelul avocatului Ungureanu Tudor în interesele inculpatului Parhomenco Serghei Mihail;

- s-a admis în parte apelul părților vătămate Sorbalo Stanislav Chirii, Podoprighora Tatiana Iacob și Gherasim Dumitru Ion, s-a casat sentință în latura civilă și s-a pronunțat în această parte o nouă hotărîre potrivit căreia, acțiunea civilă în ce privește paguba morală a părților vătămate Sorbalo Stanislav Chirii, Podoprighora Tatiana Iacob și Gherasim Dumitru Ion s-a soluționat în modul următor:

- *s-a perceput de la inculpatul Parhomenco Serghei Mihail în contul restituirii pagubei morale următoarele sume:*

- *25000 (douăzeci și cinci de mii) lei MDL în beneficiul părții vătămate Podoprighora Tatiana Iacob;*

- *15000 (cincisprezece mii) lei MDL în beneficiul părții vătămate Sorbalo Stanislav Chirii;*

- *5000 (cinci mii) lei MDL în beneficiul părții vătămate Gherasim Dumitru Ion;*

În rest s-a menținut fără modificări hotărîrea atacată.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a considerat că, instanța de fond a făcut o justă încadrare juridică a acțiunilor inculpatului Parhomenco Serghei, bazîndu-se pe probe concludente verificate în ședința de judecată și anume:

- depozițiile părții vătămate Strelciuc M.;

- depozițiile părții vătămate Sorbalo Stanislav;

- depozițiile părții vătămate Gherasim Dumitru și Podoprighora Tatiana;

- procesul-verbal de cercetare la fața locului și schema accidentului rutier din care rezultă că accidentul a avut loc pe partea de deplasare a automobilului condus de partea vătămată Sorbalo Stanislav;

- rapoartele de expertiză Nr.92"d" din 25.04.07, Nr.91"D" din 25.04.07 , Nr.153 „D" din 11.05.2007 , Nr.102"D" din 27.04.07, Nr.101"D" din 27.04.07, Nr.93 „D" din 25.04.07 și Nr.94 „D" din 25.04.07 , din care rezultă că părților vătămate le-au fost cauzate leziuni corporale grave, medii, ușoare și leziuni corporale neînsemnate;

- raportul de expertiză Nr.0579 din 18.04.2008, din care rezultă că în momentul impactului automobilul condus de Parhomenco Serghei se afla în mișcare, nu staționa;

- concluzia expertizei Nr.1591/14 din 30.06.09 a confirmat acest fapt.

Instanța de apel a constatat, că argumentele apărării precum că inculpatul Parhomenco Serghei și apărătorul Ungureanu Tudor nu au fost de acord cu raportul expertizei trasologice și că există divergențe între depozițiile inculpatului și ale părților vătămate, nu pot servi drept temei pentru admiterea apelului și achitarea inculpatului.

Instanța de apel a dispus efectuarea unei expertize la demersul apărării lui Parhomenco Serghei, însă inculpatul nu s-a prezentat nici în ședință, nici nu a prezentat experților automobilul pentru elucidarea acelor întrebări care le-au înaintat.

Colegiul a considerat că pedeapsa stabilită lui Parhomenco Serghei este echitabilă și proporțională cu cele comise de el și careva temeieri de înăsprirea acesteia nu s-au stabilit.

În privința pagubei materiale, instanța de apel a menționat că, a înaintat acțiune civilă doar pătimitul Sorbalo Stanislav, care a solicitat încasarea sumei de 126206,81 lei.

Prin urmare, acțiunea civilă în această parte a fost admisă în principiu, pentru ca ulterior să fie examinată în instanța civilă, deoarece în cauză a fost atrasă și compania de asigurări SA."Grawe Carat", reprezentantul acesteia Cebotari Serghei, care a relatat că, mașina lui Sorbalo Stanislav a fost asigurată și după concretizarea unor nuanțe legate de persoana proprietarului la momentul asigurării mașinii i se vor restitui daunele pe cale amiabilă.

În ce privește paguba morală solicitată de către pătimiții Sorbalo Stanislav, Podoprigora Tatiana și Gherasim Dumitru, Colegiul a considerat rațional de a soluționa cererea acestora, parțial, reieșind din posibilitățile reale ale inculpatului Parhomenco Serghei.

5. Hotărârile menționate, sunt atacate cu recursuri ordinare de către avocatul Dorian Pîcălău în interesele inculpatului și de către inculpatul Parhomenco Serghei, recursurile fiind identice, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct. 4), 6), 8) și 9) Cod de procedură penală, au solicitat casarea hotărârilor adoptate pe caz, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În susținerea recursurilor s-a indicat că:

- inculpatul nu a fost înștiințat de către apărător despre data numirii ședinței judiciare, precum și neparvenind în adresa acestuia înștiințarea cu privire la numirea datei ședinței judiciare la Curtea de Apel Chișinău, fapt ce se demonstrează inclusiv prin materialele dosarului penal;

- necunoașterea de către inculpat datei ședinței judiciare este legată de faptul, că examinarea dosarului penal în CA Chișinău a fost suspendată deoarece pe în

cauză a fost dispusă efectuarea expertizei autotehnice și merceologice, iar inculpatul nici nu a fost atras la petrecerea acesteia în careva mod;

- în perioada când au fost expediate citațiile în cauză, inculpatul nu se afla la domiciliul său, deoarece în privința acestuia nu era aplicată măsura de reprimare declarația de nepărăsire a localității, ci obligarea de a nu părăsi țara, iar acesta, având în grija sa părinți bolnavi, de vîrstă înaintată, se afla temporar la ei, astfel neîncălcînd interdicția;

- necunoscînd faptul, că la data de 21 decembrie 2009 a fost adoptată decizia de condamnare de către Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău, la data de 26 aprilie 2014 cet. Parhomenco Serghei a fost reținut, fiind escortat la penitenciarul 13, mun. Chișinău, unde i-a fost înmînată copia sentinței judecătoreiei Sîingerei. Atît inculpatul cît și apărătorul au făcut cunoștință cu decizia din 21 decembrie 2009, în cadrul luării de cunoștință cu materialele dosarului penal;

- atît prima instanță precum și instanța de apel, examinînd dosarul penal au admis o serie de erori și interpretări incorecte a circumstanțelor cazului, fapt ce a dus la emiterea unor hotărîri nejustificate, bazate pe o interpretare exhaustivă a faptelor descrise în dosarul penal, și la încălcarea dreptului la apărarea a inculpatului, punînd la baza condamnării concluzii neconfirmate ce trezesc dubii în vinovăția inculpatului;

- în cadrul apelului, conform încheierii din 26 martie 2009 a fost dispusă efectuarea unei expertize automerceologice, autotehnice, precum și medico-legale complexe, pentru stabilirea răspunsurilor conform demersului apărării:

* la f. d. 58 vol. 2 se află demersul expertului V. Cravenco, în conformitate cu care acesta solicită să fie prezentate pentru expertiza autotraseologică automobilele VAZ 21150, ce aparțineau părții vătămate S. Sorbalo, precum și automobilul Nissan Serena, ce aparțineau inculpatului S. Parhomenco;

* la f.d.61, vol. 2, se află scrisoarea de însoțire a Curții de Apel Chișinău, prin care se expediază copia demersului expertului Cravenco, privind prezentarea automobilelor, nu inculpatului la domiciliul acestuia, ce deține automobilul în proprietate, cum a făcut-o în adresa părții vătămate S. Sorbalo, ci în adresa apărătorului acestuia, care la rîndul său nici nu a comunicat inculpatului despre necesitatea prezentării automobilului dat în adresa expertului;

- în textul încheierii din 26 martie 2009 de către instanța de apel, vol. 2, f.d.39, alin.2, este indicat faptul necesității efectuării unei expertize medicale, privind stabilirea faptului, de care părți a automobilului VAZ au fost cauzate leziunile corporale, etc.;

- instanța de apel, pornind de la principiile generale privind emiterea deciziei de condamnare, nu a efectuat analiza probelor prezentate acumulate pe parcursul examinării cauzei, nu a indicat din ce cauză respinge anumite probe și circumstanțe, cum ar fi în cazul dat expertiza autotrasologică neefectuată, precum și cea medico-legală neefectuată, deși anterior a admis demersul în acest sens;

- potrivit ordonanței de recunoaștere în calitate de bănuț al cet. Parhomenco Serghei, ultimul clar expune faptul, că solicită să fie audiat ın limba rusă, ın același timp, toată urmărirea penală s-a desfășurat exclusiv ın limba de stat;

- ın cadrul ședințelor judiciare, efectuate la Curtea de Apel Chișinău, nectınd la faptul, că inculpatul este vorbitor de limba rusă, dreptul acestuia la traducere nu a fost respectat, acest fapt fiind lipsă ın procesele verbale judiciare.

6. Verificınd argumentele invocate ın raport cu actele cauzei, Colegiul penal lărgit ajunge la concluzia că recursul ordinar urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță ın alt complet de judecători, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 414, 415, 417 Cod de procedură penală, instanța de apel judecınd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotrırilor atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel, sau cercetează suplimentar probele administrate ın instanța de fond.

Apelul este o cale de atac sub aspectul de fapt și de drept, ıntrucıt odată exercitat, produce un efect devolutiv complet, ın sensul că provoacă un control integral atıt ın fapt, cıt și ın drept, numai la persoana ımpotriva căreia este ındreptat, la calitatea acesteia ın proces și la persoana ımpotriva căreia este ındreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotrırii primei instanțe.

În acest sens se rețin prevederile p. 22.2. din Hotrırrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica judecării cauzelor penale ın ordine de apel”, care stipulează că: „Partea descriptivă a deciziei se ıncepe cu expunerea succintă a faptelor de svırșirea cărora inculpatul este declarat vinovat sau a ınvinuirii sub care a fost pus, apoi se expune fondul apelului, conținutul solicitărilor părților participante ın ședința judiciară, argumentele suplimentare. ın continuare ın decizie se expune concluzia generală a instanței pe marginea apelului și temeiurile de fapt și de drept, motivele adoptării soluției respective. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor indicate ın apel. Nerespectarea acestor cerințe echivalează cu nerezolvarea fondului apelului. ın cazul cınd instanța de apel, la cererea părților, a administrat probe noi, ea urmează să le descrie ın textul deciziei, cu aprecierea lor. Dacă instanța de apel admite apelul cu rejudecarea cauzei, decizia trebuie să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat instanța pronunțınd hotrırrea, să indice din ce motive ele urmează a fi reapreciate ori respinse ca probe. ın partea descriptivă decizia trebuie să corespundă tuturor cerințelor art. 394 Cod de procedură penală”.

Din decizie rezultă că aceste prevederi nu s-au respectat. Chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel: dacă fapta ıntrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, administrativ

ori civil au fost corect aplicate. În cazul în care s-ar constata încălcări ale prevederilor legale referitor la ele, hotărîrea instanței de fond urmează a fi desființată cu rejudecarea cauzei.

În speță, Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Recurenții au criticat decizia contestată, invocînd temeiul de casare prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 4), 6), 8) și 9) Cod de procedură penală - *hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel cînd judecata a avut loc fără participarea procurorului, inculpatului, precum și a apărătorului, interpretului și traducătorului, cînd participarea lor era obligatorie potrivit legii; instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărîrii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; nu au fost întrunite elementele infracțiunii sau instanța a pronunțat o hotărîre de condamnare pentru o altă faptă decît cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, cu excepția cazurilor reîncadrării juridice a acțiunilor lui în baza unei legi mai blînde; inculpatul a fost condamnat pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală;*

Studiind materiale cauzei, întru confirmarea și soluționarea temeiurilor invocate mai sus, instanța de recurs consideră, că în prezenta cauză evident se pronunță erorile de drept menționate de recurenți, reținînd următoarea situație:

6.1. Potrivit art.401 alin.(2) pct.6) Cod de procedură penală, împotriva sentințelor pot declara apel în numele inculpatului apărătorul sau reprezentantul lui legal;

Apărătorul este persoana care, pe parcursul procesului penal, reprezintă interesele bănuitului, învinuitului, inculpatului, îi acordă asistență juridică prin toate mijloacele neinterzise de lege.

Din materialele dosarului rezultă că, în ședința primei instanțe interesele inculpatului Parhomenoco Serghei au fost apărate de avocatul Ungureanu Tudor, conform mandatului din 04.08.2007, care a fost eliberat pentru participarea acestuia în cadrul urmăririi penale și în instanța de fond (f.d.231, v.1);

Conform procesului verbal al ședinței de judecată, inculpatul pînă la data 12.09.2008 (f.d.422 verso - 428 verso, v.1), în cadrul examinării cauzei în instanța de fond s-a prezentat, fiind audiat în cadrul ședinței din 27.12.2007 (f.d.303 verso, 333-340, v.1) și asistat de avocatul Ungureanu Tudor:

Începînd cu data de 12.09.2008, inculpatul nu se mai prezintă la examinarea cauzei în instanța de fond, fiind citat, conform avizului de recepție, dar ultimul era plecat în deplasare (f.d.432-433,454-455, v.1), situație despre care avocatul a anunțat

instanța insistând asupra amânării ședințelor de judecată, iar cauza fiind examinată în continuare în lipsa acestuia și pronunțată sentința;

Nefiind de acord cu sentința, la 05.12.2008, avocatul Ungureanu Tudor, în interesele inculpatului a contestat-o cu apel, cauza deasemenea fiind examinată în lipsa ultimului și în lipsa unui mandat al avocatului. Instanța de apel la judecarea apelului declarat de către avocatul Ungureanu Tudor, a ignorat prevederile legislației procesuale care prevede verificarea corectitudinii sesizării instanței de apel, ce presupune că instanța urmează să verifice dacă sentința atacată este supusă apelului potrivit legii, dacă cererea de apel aparține unei persoane care este titular al dreptului de apel, or în cazul în care apelul este inadmisibil, judecata nu mai are loc, întrucât instanța de apel nu a fost sesizată în conformitate cu legislația.

6.2. Colegiul penal consideră că, instanța de apel neîntemeiat a ajuns la concluzia examinării cauzei în lipsa inculpatului Parhomenco Serghei, contrar prevederilor art. 321, 362 Cod de procedură penală.

Sub acest aspect se reține că instanța de apel a comis următoarea eroare de drept.

Potrivit art. 6 parag. 1, 3 lit. a) și c) din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art. 236 alin. (2), 242 alin. (1), 447 alin. (1) Cod de procedură penală, *orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei sale, de către o instanță instituită de lege, care va hotărî asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa; orice acuzat are, în special, dreptul să dispună de timpul și de înlesnirile necesare pregătirii apărării sale; să se apere el însuși sau să fie asistat de un apărător ales de el.*

Conform art. 412 alin. (3), (5) și (7) Cod de procedură penală, *judecarea apelului se face cu citarea părților și înmînarea copiilor de pe apel. Neprezentarea părților legal citate în instanța de apel nu împiedică examinarea cauzei. La judecarea apelului, participarea apărătorului este obligatorie.*

Potrivit art. 236 alin. (2) Cod de procedură penală, *citarea se va face în așa fel ca persoanei chemate să i se înmîneze citația cu cel puțin 5 zile înainte de data când ea trebuie să se prezinte conform citației în fața organului respectiv. În corespundere cu art. 242 alin. (1), (2) pct. 1) Cod de procedură penală, *dovada de primire a citației trebuie să cuprindă, inclusiv, calitatea procesuală a persoanei citate, data pentru care este citată, data înmînării citației, numele, prenumele, calitatea și semnătura celui ce înmînează citația, certificarea de către acesta a identității și a semnăturii persoanei căreia i s-a înmînat citația, precum și indicarea calității acesteia.**

Conform art. 321 alin. (1), (2) pct. 1), alin. (5) și (6) Cod de procedură penală, judecarea cauzei în instanța de apel are loc cu participarea inculpatului. Judecarea cauzei în lipsa inculpatului poate avea loc în cazul când inculpatul se ascunde de la prezentarea în instanță. Instanța, este în drept, la demersul procurorului, să dispună anunțarea inculpatului în căutare. Instanța decide judecarea cauzei în lipsa inculpatului *numai în cazul în care procurorul a prezentat probe verosimile că*

inculpatul a renunțat în mod expres la exercitarea dreptului său de a apărea în fața instanței și de a se apăra personal, precum și se sustrage de la judecată.

Conform jurisprudenței naționale, judecarea apelului se face cu citarea inculpatului, căruia trebuie să i se înmîneze o citație, iar adeverința cu indicația datei primirii se restituie instanței de judecată. Lipsa adeverinței sau neînștiințarea instanței de către inculpat despre imposibilitatea de a se prezenta constituie temei pentru stabilirea altui termen de judecată. Situația cînd lipsește dovada de înmînare a citației, primirea căreia inculpatul o contestă, constituie citarea ilegală a acestuia, cît și un motiv de casare a hotărîrii judecătorești.

Prin urmare, în materialele dosarului nu există dovada de recepție de către inculpat a citației judiciare.

În același context, lecturînd procesul-verbal al ședinței instanței de apel, se observă că la ședința de judecată din 26.03.2009 (f. d. 31, v.2), inculpatul a fost inclus în lista persoanelor prezente la ședința de judecată, fiind înaintat demersul avocatului de efectuare a expertizei auto-merceologice a automobilului și pus în discuție, inculpatului nu i se oferă cuvînt asupra acestui demers, ceia ce confirmă lipsa acestuia la ședința din 26.03.2009, mai mult ca atît, lipsește și dovada de înmînare a citației inculpatului pentru data menționată.

Fiind citate părțile (f.d.62-78) pentru ședința de judecată din 10.12.2009 (f.d.96-97, v.2), inculpatul și părțile vătămate, nu se prezintă la ședință. A fost pusă în discuție posibilitatea examinării cauzei în lipsa inculpatului Parhomenco Serghei și a părților vătămate, în urmă căruia, instanța de apel a decis examinarea cauzei penale în lipsa inculpatului Parhomenco Serghei, pe motivul că locul aflării lui nu este cunoscut, conform avizului de recepție (f.d.72,v.2).

În această situație, instanța de apel la judecarea cauzei urma să întreprindă toate măsurile necesare pentru stabilirea locului aflării inculpatului Parhomenco Serghei, cu atît mai mult, ca conform sentinței, inculpatului i-a fost aplicată măsura de reprimare – arestul, în dispozitivul acesteia făcîndu-se mențiunea cu referire la dispunerea căutării și reținerii lui de către CPR Sîngerei, iar o informație ce ar confirma punerea în executare a acestei sentințe în dosar nu se regăsește.

Instanța de recurs enunță că, instanța de judecată poate constata faptul eschivării inculpatului de la prezentarea în ședința de judecată, numai după ce procurorul prezintă probe verosimile despre faptul că inculpatul se sustrage de la judecată.

De regulă, faptul eschivării se probează prin ordonanța de căutare a inculpatului, documente care confirmă pornirea dosarului de investigație în vederea găsirii acestuia și informația organelor de poliție care confirmă faptul că în urma măsurilor operative de investigație nu s-a stabilit locul aflării inculpatului.

Prin urmare, instanța de apel, examinînd cauza penală în privința lui Parhomenco Serghei, n-a îndeplinit prevederile art. 321 Cod de procedură penală, în materialele cauzei lipsind date care ar confirma că s-au întreprins măsurile necesare

pentru asigurarea dreptului de participare la ședința instanței de judecată a inculpatului. Astfel, se constată că acesta nu a fost citat în modul cuvenit, fapt ce se consideră o eroare de drept, care de altfel lezează dreptul părții la un proces echitabil.

Despre faptul că a fost condamnat, inculpatul a aflat la 26.04.2014, când a fost reținut de către organele de drept și i-a fost înmînată copia sentinței, iar copia deciziei în limba rusă a fost expediată inculpatului în P-13, la 09.07.2014 (f.d.149.v.2).

Conform practicii CEDO, (cauza *Russu c. Moldovei*, din 13 noiembrie 2008), s-a menționat că articolul 6 al Convenției, interpretat în ansamblu, garantează dreptul persoanei acuzate de a participa efectiv la procesul său penal. Acesta include, *inter alia*, nu doar dreptul de a fi prezent, dar și de a asculta și a urmări procesul (cauzele *Stanford v. Regatul Unit*, hotărîre din 23 februarie 1994, Seria A nr. 282-A, § 26; *Barberà, Messegué and Jabardo v. Spania*, hotărîre din 6 decembrie 1988, Seria A nr. 146, § 78). Acest drept face implicit parte din esența conceptului procedurii contradictorii și poate fi, de asemenea, dedus din garanțiile prevăzute în subparagrafele (c), (d) și (e) ale paragrafului 3 al articolului 6 CEDO.

Instanța de apel, examinînd apelurile depuse, a menținut în vigoare sentința în partea stabilirii vinovăției acestuia, fără a-l interoga pe ultimul asupra învinuirii aduse. Prin urmare, instanța de apel care a fost sesizată în cauză în fapt și în drept, a încălcat dreptul lui Parhomenco Serghei la judecarea în mod echitabil și public a cauzei sale, drept ce rezultă din prevederile art. 6 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Astfel, instanța de apel a comis erori de drept prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 4) și 5) Cod de procedură penală, deoarece judecata a avut loc fără participarea inculpatului, când participarea lui era obligatorie potrivit legii, ultimul nefiind citat legal.

În asemenea situație decizia atacată, după cum s-a menționat mai sus, prezintă și deficiențe sub aspectul motivării, nefiind respectate cerințele stipulate de prevederile art. 414 Cod de procedură penală, ceea ce echivalează cu erori judiciare, ce s-au soldat cu o hotărîre ilegală.

Încălcările enunțate determină incontestabil Colegiul lărgit să concluzioneze asupra necesității de a casa decizia instanței de apel cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanță, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 414 al. (5) și 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul cuvenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra tuturor motivelor invocate de apelanți în apel, să verifice și să aprecieze profund probele administrate în instanța de fond și cea de apel în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să analizeze la modul cuvenit

prezența sau lipsa vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, ținând cont de motivele expuse în pct. 5 și 6 – 6.2 al prezentei decizii, și ca urmare să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,-

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de inculpat și de avocatul acestuia, Dorian Pîcălău, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 21 decembrie 2009, în cauza penală în privința lui Parhomenco Serghei și dispune rejudecarea cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de atac.

Decizia motivată publicată la 02 decembrie 2014.

Președinte:

Nicolae Gordilă

Judecători:

Liliana Catan

Elena Covalenco

Iurie Diaconu

Nadejda Toma